

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[undu]m est exemplu[m] fraternalis pietat[is]: Per ha[n]c in ordine ad
p[ro]ximu[m] erat optime ordinat[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de scto Ambrosio

De beato Ambrosio Sermo.

Vos estis sal

terre Matt. v. Per terrā hic intelligēdi sunt hoies terreni: de quibz dicit Phil. iij. Qui terrena sapiūt. q̄ bus etiā dicit Hier. xxij. Terra terra terra audi sermone dñi. Dixit autē dñs discipulis suis z gñaliter oibz ecclasticis virz: Vos estis sal terre. i. terrenoz hoim. Sicut em̄ appositio sale cibz sapore accipit z sine sale insipidus est: sic z posito z onso bono exemplo viroz ecclasticoz ceteri q̄ terreni sunt sapore accipiūt diuinoz et celestiu. Si autē mala fuerit ecclasticoz vita: celi n̄ virtutibz sapiūt. Chrysost. Si sacerdotiū in regnū fuerit: tota ecclia floret. Si autē corruptū fuerit. tota fides marcida est. Sic em̄ cū videris arborē pallētibz folijs / intelligis q̄ viciū habz in radice: Sic cū videris pplm̄ indisciplinatū: sine dubio cognosce qz sacerdotiū ei? nō est sanū. Hec ille. Btūs itaqz ambrosi? q̄ fuit vir scitissime vite z exemplar splēdidissimū totū virtutū recte dicit sal terre. In consideratōe nāqz vite sue accipit p̄ter terreni viri sapidā affectū celestiu z diuinoz. Et autē euidētū videamus q̄ recte dicit sal vite: consideremus salis tres proprietates sibi poptime p̄petētes.

Primo ei sal est sapor p̄ditiuū
Secundo est humor mortificatiuū
Tertio est fetoz p̄seruatiuū.

Primo igit sal est sapor p̄ditiuū. Efficit em̄ saporē gustui p̄ueniētes. Job. vi. Nunquā poterit cōedi insulsiuz qd nō ē sale p̄ditū: Btūs igit ambrosius recte dicit sal terre: qm̄ p̄ exemplū scitatis sue virtutū opa fecit terrenis virz esse sapida. Dedit autē p̄cipue exemplū triplicis virtutis. **P**rimū est exemplū corozalis castitatis. Per hāc in seipso erat cōueniētissime regular. **S**ecundū est exemplū fraternalis pietatis: Per hāc in ordine ad primū erat optime ordinat. **T**ertiuū est exemplū sup̄nalis charitatis. p̄ hanc ad deū totū erat eleuat. **I**ō ptz q̄ p̄ has tres virtutes p̄ueniēter intelligi p̄nt oēs alie. et q̄ hāz aliquā reduci

Primum ē exemplū coroz

poralis castitatis. Refert em̄ Hiero. cum dixisse: Virginitatē nō solū offerim? sed feruam? **U**n̄ p̄pter amorē castitatis multe erat abstinerē: quidē ei nisi sabbato z die dñico z festis p̄cipuis ieiunabat. **C**ōsiderabat em̄ qd dicit Paul? Ro. viij. Debitozes sum? nō carni vt fm̄ carnē viuam? **S**i em̄ fm̄ carnē vixeris? morietis: si autē spū facta carnis mortificaueritis viuētis. **H**ec ille.

Secundū est exemplū frater

nalis pietatis. **L**am. iij. Pietas ad omnia utilis est. Apparuit autē ei? pietas multiplex. **P**rimo in viscerosa passione. **C**ū ei alius qd lapsus suū sibi p̄stebat? sic amaritudine flebat vt z illū sibi flere p̄pelleret. Ro. xij. Flere cū fratribz. i. cū his q̄ materia hnt hēdi. **S**ecundo in amorosa affectōe. **I**n cuius alicui? scilicet sacerdotis vt epi sibi obi? nūciaret? sic amarissime flebat vt vir p̄solari valeret. **C**ū autē interrogaret cur sic flere viros scotos q̄ ad glām p̄ficebant? alioqz bar: **R**eputet? me flere eo q̄ recesserūt: qz me p̄cesserūt: z qz ufficiale inuenit q̄ tā dignus tali officio inueniat. **B**er. Sicutibus raritas precii facit: nil in ecclia p̄ciōsi? nil optabili? bono utilic? pastore: nepe rara est avis ista. **T**ertio in gratiosa dōe tributōe. **D**ia nāqz q̄ hē poterat? paupibus z ecclēsijs (nil sibi retinēs) tribuebat. **H**iero. xij. q. ij. c. **G**lia. **G**lia epi est pauperū opibz p̄uidere. **I**gnominia sacerdotis ē: p̄p̄is studere diuitijs. **I**dē damaso pape xvi. q. j. c. **Q**uonia. **Q**uicqd̄ habet clerici pauper est zc. **E**t sequit. **Q**ui autē bonis parentū z opibus sustentari p̄nt si qd pauperū est accipiūt: sacrilegiū p̄fecto incurrit et p̄ abusione talū iudiciū sibi māducant et bibūt. **H**ec ibi. **S**ed heu heu hieronim? attendūt: p̄pauci ponderāt hec hieronim? mi? p̄ba: paucissimiqz gliosum imitari volūt ambrosiū. **H**ūc q̄ppe impletū videm? qd dicit Hiero. viij. **A** minore vsqz ad maiorē oēs auaricie studēt: z a p̄p̄era vsqz ad sacerdotē cūcti faciūt doli. **C**ū tñ dicitur xxvij. c. **E**ps. ex canone ap̄toz dicitur: **E**ps aut sacerdos aut diacon? neqzqz seculares curas assumāt / sin alit deq̄ctat. **I**n i. v. le. voluit dñs leuitas si hē fr̄cas possesse: cū ceteris tribubz vt liberi? diuis cultibz iū

De sctō Ambrosio Fo. CXCI

deret. **Uñ** nūc. xvij. de dñs ad aaron. In terra eoz nihil possidebitis nec habebitis partē in eis: ego pars et hereditas tua in medio filioꝝ israel. **Et** Deuf. xvij. Nō habebunt sacerdotes et leuite et oēs q̄ de eadē tribu sūt partē et hereditatē cū reliq̄ israel q̄ sacrificia dñi et oblationes eiꝝ comedēt: nihil aliud accipiāt d̄ possessiōe fratruꝝ suoz. Dñs em̄ ipse est hereditas eoz. **Et** itaq̄ voluit dñs sacerdotēs veteris legis sic abstractos eē a terrenis et secularibꝝ. **Quāto** magis sacerdotes euāgelicos rāto vtiq̄ magis **quāto** altius et diuiniꝝ eoz est officiuꝝ qd̄ rāto excellit sacerdotiuꝝ veteris legis **quāto** veritas excelsa vmbriā et figurā et corpꝝ ch̄ri vtz sacrificia legalia. **Magis** igit̄ ab usio sacerdotuꝝ tū auaroz et magna eis iminet confusio. **Hic** q̄. q̄. h. c. Socrates. Socrates ille thebanꝝ hō quodā dicitur cum ad phandū athenas pgeret: magnū autē p̄ dñs abiecit: neq̄ putauit se posse et virtutes et diuitias sibi possidere. **Hos** suffarici nati auro ch̄m pauperē seq̄mur et sub p̄tertu clemēdyne p̄stinis opibus incubantes quō possimꝝ aliena (glo. i. res ecclie) fidei distribuere q̄ nra timide reseruamꝝ. **Plenus** veter facile de ieiunijs disputat. **Non** hierosolymis fuisse s̄ hierosolymis bñ vixisse laudandū est. **Hec** ille. q. d. **Nō** in gradu sacerdotali fuisse: s̄ in eo bñ vixisse laudandum est.

Tertiuꝝ ē exēplū supnalīs charitatis. **Erat** em̄ in dei amore firmissimꝝ. **Uñ** sicut h̄. xvij. q. viij. c. **Cōuenior.** **Cū** impator peteret basilicā dixit ambrosio. **Plus** ē vt aiā mihi q̄ fidē auferat. **Hic** legit̄ in epla sua de basilica nō tradēda. **Q̄** p̄posit̄ valēntianū sibi mandauit. **In** p̄remis valēntianū. **Caput** tibi tolle. **Cū** ambrosio. **De** p̄mittat tibi vt facias quod minaris atq̄ vtinā de auertat eos ab ecclesia. **In** me autē oia tela sua cōuertat et meo sanguine sitim suā expleant. **Ro. viij.** Quis nos separabit a charitate. **Secūdo** sal ē humoz moꝝ (dei) zc. **S** dicatū et pūgitū. **Sic** et beatꝝ ambrosioꝝ mordacitū erat et pūgitūus p̄ra malos. **Ad** titū. ij. **Exhortare** et argue cū omni impio. **Et** ibidem. j. c. **Sunt**

multi inobedientes / vaniloqui et seductores q̄s oportet redargui. **Hec** ibi. **Hoc** itaq̄ faciebat ambrosioꝝ ostēdens se sic saltem re pūgitūū et mordacitūū. **Et** h̄ maxime faciebat tripliciter.

Primo: increpando.
Secūdo: cōminando.
Tertio: puniendo.

Primo increpando mali ciosos. **Uñ** impatori volenti auferre quā dā basilicā dixit. **Nolo** te grauari imperator vt putes te in ea q̄ diuina sūt aliquid h̄re imperiale: ad imperatorē palatia p̄tinent: ad sacerdotē ecclesie. **Hic** legitur in h̄storia tripertita qualiter dure increpauit theodosiū imperatorē q̄ in ciuitate thessalonica clade magnas p̄petrauerat. **Cū** em̄ mediolanū venisset: et eccliam intrare vellet occurrit ambrosioꝝ phibēs aditū et di. **Cur** impator post cām tanti furoris molē tue p̄sūptiōis nō agnoscis. **Ne** scis miser impator p̄petrate a te necis quā sit magnitudo: **Sz** forte recognitiō nē peccati phibet p̄as impij. **Decet** tū vt vincat rō p̄arē: q̄bꝝ oculis aspicias dñi tē p̄sūptiōis calcabis pedibꝝ sctm̄ illiꝝ pauit̄ mentū. **Recede** et recede ne scdo p̄cto p̄iorē neq̄ciā augere p̄endas. **Iusserat** siquidē iperator in ciuitate thessalonica oēs inuicem nocētēs ab innocētibꝝ nō secernēs: ex eo q̄ orta seditiōe qdā iudices fuissent ibi lapidati. **Uñ** ibi seprē milia hoīm occisi sūt nullo p̄cedere iudicio. **Hic** cū semel impator ille iā recōciliatus: intra cācellos stare p̄ceptionē sacramētoꝝ expectans ait ambrosioꝝ. **O** impator interiora loca sūt tārū sacerdotibꝝ collata. **Egredere** igit̄ et hāc expectationē cū ceteris cōmunē habere: purpura nāq̄ ipatores facit: nō sacerdotēs. **Cū** impator p̄tinē obediuit **Uñ** constantinopolim reuersus extra cācellos stare: mandauit ei ep̄s vt intraret: et ille ait: vix discere potui que differētia sit impatoris et sacerdotis. **Vix** em̄ inuenti vtriusq̄ magistrū: ambrosiū nāq̄ solū noui vocare pontificē. **Hic** itaq̄ qm̄ ambrosioꝝ vicia etiā maior nō palpabat s̄ p̄stantis sine voce libera increpabat. **ij. Lig. iij.** **Argue** obsecra increpa.

Secūdo cōminando. **Uñ**